herpy

PILEGIFTFRØER

Yellow-banded Poison Frog

Dendrobates leucomelas

Dendrobates leucomelas er en af de største og dristigste pilegiftfrøer: 3-5 cm, klart gul med brede sorte bånd, dagaktiv og altid ude i terrariet. Den er hårdfør, kalder med høje, fuglelignende triller og er en klassisk første pilegiftfrø.

Familie: Dendrobatidae Udgivet 15. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**3-5 cm** snude-kloak-længde
Vægt	**3 g**
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Begynder**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Temperatur, nat	**19-22 °C**
Luftfugtighed	**80-95 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Kønsmoden	**10-24 mdr.**
Æg pr. lægning	**2-12**
Klækning	**10-14 dage**
Larvetid	**70-90 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Alger/planter og færdigfoder**
Yngelpleje	**Vogter æggene og bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Hele slægten Dendrobates står på CITES liste II, så international handel kræver CITES-papirer. Bed sælgeren om dokumentation for, at dyret er opdrættet i fangenskab. EU-bilaget er ikke aflæst for frøer og nævnes derfor ikke.

Om arten

Dendrobates leucomelas kendes på sin klare gule til orange grundfarve med brede sorte bånd og pletter over hele kroppen. Båndene varierer fra dyr til dyr og mellem bestandene, fra tykke, ubrudte bånd til fine prikker. Hos nogle former brydes båndene op i pletter med alderen, mens andre bliver mere sorte. Der skelnes mellem flere former, især de venezuelanske standardformer og de større, mere sky former fra Guyana, og de bør holdes adskilt.

Arten hører til de største i slægten. Voksne dyr måler 3-5 cm fra snude til kloak, men sjældent over 4 cm, og vejer omkring 3 g. Hunnen er som regel lidt større og mere pæreformet end hannen. Tæerne har klæbepuder, så frøen kan klatre på blade og glas, selv om den mest lever på jorden.

Arten blev beskrevet af Steindachner i 1864. Den er dagaktiv, nysgerrig og frimodig, og hannerne er territoriale. De forsvarer deres kaldeplads mod andre hanner, og stridighederne kan ende i brydning mave mod mave, ledsaget af en summende lyd.

Hudgift: Giften stammer fra føden. I naturen optager frøen alkaloider fra myrer, mider og andre små leddyr og lagrer dem i huden. Opdrættede dyr på bananfluer og springhaler mangler giften, mens vildfangne dyr kan beholde den i lang tid. Håndtér ikke frøerne, vask hænder efter arbejde i terrariet, og rør ikke ved øjne og mund bagefter.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Dendrobates leucomelas lever i den nordlige del af Sydamerika: i Venezuela, Guyana, det nordligste Brasilien og den yderste østlige del af Colombia. Det svarer til den vestlige og centrale del af Guyanaskjoldet. De fleste fund stammer fra Venezuela. Arten er almindelig i sit område, og bestanden regnes ikke for truet.

> **Oprindelig udbredelse:** Venezuela, Guyana, Brasilien og Colombia.

LEVESTED

Dendrobates leucomelas lever i varm, fugtig tropisk skov, ofte nær vand, og i skovøer, der er tørre en del af året. Den findes fra havniveau op til ca. 800 m. Frøerne færdes på skovbunden i løvlaget, på sten, rødder og væltede stammer og lavt i vegetationen.

I naturen ligger temperaturen typisk på 26-30 °C, afhængigt af højde og tid på dagen. Området har en tørtid på 4-5 måneder, hvor frøerne samles på fugtige steder under sten og væltede stammer og holder pause med at yngle. Arten er formentlig den eneste pilegiftfrø, der går i tørtidsdvale. Yngletiden følger regntiden og ligger i februar og marts.

Pasning

TERRARIET

Et par *Dendrobates leucomelas* skal have et terrarie på mindst 45 × 45 × 45 cm. Et par eller en trio kan klare sig i et akvarium på ca. 38 liter, men til en gruppe skal der være mere plads, fx 60 × 45 × 45 cm, og flere skjul end dyr. Vælg gerne et terrarie, der er bredere end højt, for frøerne klatrer, men bruger mest bunden.

Læg et drænlag af lecakugler nederst, adskil det med en fiberdug, og top med et fugtigt substrat af tørv, bark og mos med et tykt lag løv øverst. Løvet holder på fugten og giver føde til springhaler og isopoder, som holder bunden sund. Brug kork, grene og levende planter, så frøerne har skjul og kan klatre, og giv hver han en kaldeplads og en hule med glat bund, fx en kokosnøddeskal over en petriskål.

Terrariet skal mest være af glas med et tætsluttende låg. Et låg med 70-90 % glas og 10-30 % net lader luften skifte uden at tørre ud.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Dagtemperaturen holdes på 22-26 °C med et lille fald om natten, fx til 19-22 °C. Andre angivelser lyder på 20-27 °C om dagen. Selv om arten oplever 26-30 °C i naturen, tåler den varme dårligt i terrariet, og overophedning er en af de hyppigste fejl.

Der er ikke brug for varmelampe. Rumtemperaturen er normalt nok, men hold øje med sol gennem vinduet og varme fra lamper om sommeren. Arten har ingen vinterhvile, men har gavn af en periode med mindre sprøjtning, som efterligner tørtiden (se parring).

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal ligge på 80-95 %. Sprøjt en til to gange om dagen med osmosevand eller afkloreret postevand, så løv og planter bliver våde, og lad overfladen tørre lidt mellem sprøjtningerne. Et regnanlæg på timer er en stor hjælp, især om sommeren.

Hæng hygrometeret i frøernes højde, ikke øverst. Bliver det for vådt uden luftskifte, kan bunden begynde at mugne og rådne.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

En lav vandskål med 1-2 cm vand er nok. Frøerne er dårlige svømmere og kan drukne i dybt vand, så skålen skal have en lav kant eller en sten at kravle op ad.

Brug osmosevand eller afkloreret postevand uden tilsætninger. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så sæbe og rengøringsmidler må ikke komme i nærheden af terrariet. Skift vandet hver dag eller hver anden dag, og skrub skålen jævnligt i varmt vand uden sæbe.

LYS OG UVB

Frøerne og planterne skal have 12 timers lys om dagen. Brug en LED-lampe med fuldt spektrum, der ikke afgiver meget varme, og placér den over låget.

Der er ikke dokumenteret noget behov for UVB hos arten, så UVB er valgfrit. En svag UVB-kilde kan bruges af erfarne holdere. Gør du det, så hold dig til Ferguson-zone 1, og sørg for skygge, så frøerne altid kan komme væk fra lyset.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

I naturen æder *D. leucomelas* myrer, termitter, små biller og andre små insekter og edderkopper. I terrariet er bananfluer grundfoderet: *Drosophila melanogaster* til unger og små dyr og *D. hydei* til voksne, suppleret med springhaler og små isopoder. Fodr dagligt; en voksen frø kan æde 50-75 bananfluer om dagen og en ung 20-30.

Pudr alle bananfluer med et kalk- og vitamintilskud til padder, og giv desuden A-vitamin 1-4 gange om måneden afhængigt af alder og avl. Start kulturer af bananfluer og springhaler, før frøerne flytter ind. Brug aldrig insekter fra have eller mark, som kan være sprøjtet.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Dendrobates leucomelas er dagaktiv og frimodig, især de venezuelanske former, som næsten altid er ude. Formerne fra Guyana er mere sky. Hannerne kalder med høje, fuglelignende triller, der varer 10-15 sekunder og er mest intense en til to timer efter solopgang og før solnedgang, og de kalder ivrigt, når det regner.

Arten fungerer godt parvis og i grupper, men hunner kan æde hinandens æg, så vil du have unger, bør der kun være én hun i terrariet. To hanner kan slås om kaldepladserne, og en gruppe kræver plads og mange skjul.

Frøerne bør ikke håndteres. Huden er tynd og følsom. Skal en frø flyttes, så lok den ned i et lille bæger med låg, flyt den, og lad den selv kravle ud.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen er slankere og lidt kortere end hunnen og kalder fra høje steder i terrariet. Hunnen er større og pæreformet, især når hun bærer æg. Det kan være svært at kønsbestemme dyrene sikkert, før de er 2-3 år, så kaldet er det bedste kendetegn.

Hannerne kan begynde at kalde ved 6-8 måneder, mens hunnerne først er modne ved 10-14 måneder. Andre angivelser lyder på to år for begge køn. Giv dem tid: jo ældre hunnen er ved første lægning, desto bedre avlsdyr bliver hun. Køb 4-5 unger, så er der næsten altid et par imellem.

PARRING

Arten er nem at avle, men aldrig så produktiv som mange andre pilegiftfrøer. Det skyldes tørtiden på 4-5 måneder i naturen, hvor ynglen stopper, og selv dyr, der er opdrættet i mange generationer, følger stadig den rytme.

Hannen kalder, og hunnen følger efter ham til hans kaldeplads og stryger ham over ryg og snude. Nogle gange kredser de om hinanden og tramper med fødderne. Yngler et par ikke, så efterlign en tørtid: skær ned på sprøjtning og fodring i et par uger, og øg så gradvist igen til normalt niveau.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger æggene på et glat blad eller en petriskål under en kokosnøddeskal. Et kuld er 2-12 æg; de venezuelanske former lægger typisk 3-6 æg hver anden uge i ynglesæsonen, mens de større former fra Guyana lægger større kuld, men sjældnere. Æggene befrugtes uden for kroppen, og hannen vogter dem og holder dem fugtige.

Bliver æggene i terrariet, klækker de efter 10-14 dage, og en af forældrene, oftest hannen, bærer haletudserne til vand. Vil du have flere unger, så tag æggene ud, og tilsæt lige så meget mandelbladsvand (osmosevand med indisk mandelblad), at det rører æggene uden at dække dem.

Haletudserne er kannibaler og holdes enkeltvis i bægre på ca. 1 liter med ca. ¾ liter mandelbladsvand og et stykke mandelblad at gnave i. Fodr med et lille korn færdigfoder til haletudser 1-2 gange om ugen, og skift halvdelen af vandet en gang om ugen. Hunnen fodrer ikke haletudserne med æg.

Læs mere: Opdræt af haletudser

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 10-14 dage, og forvandlingen er afsluttet efter 70-90 dage. Ved 24 °C får haletudserne bagben efter ca. seks uger og forben efter ca. ni uger og kravler op af vandet efter ca. ti uger.

Når alle fire ben er ude, fjernes det meste af vandet, og bægeret vippes ca. 45°, så ungen får en blid skråning op på land. Den lever af halen de første dage og skal ikke fodres, før halen er optaget.

OPDRÆT AF UNGER

Når halen er væk, flyttes ungen til en enkel opdrætsboks med fugtigt løv, mos og skjul og fodres som en voksen, blot med de mindste foderdyr: springhaler og *Drosophila melanogaster*, pudret med kalk og vitaminer.

Ungerne skal vokse op i 8-10 uger, før de kan flytte til et nyt hjem. Hold dem af samme størrelse sammen, og flyt dem til større terrarier i takt med væksten. Går væksten i stå, er der som regel for lidt foder eller tilskud.

Sundhed og typiske fejl

Der er ikke beskrevet særlige sygdomme for arten, men de faldgruber, der går igen for pilegiftfrøer, gælder også her:

- Overophedning: frøen sidder sløv og søger vand. Hold terrariet under ca. 27 °C, og flyt det ud af solen.
- Mangel på kalk og vitaminer: svage ben og kæbeproblemer. Pudr alle foderdyr.
- Parasitter i tarmen: vægttab trods god appetit. Få en afføringsprøve undersøgt hos dyrlægen.
- Svampe- og bakterieinfektioner i huden, især i et snavset terrarie med for lidt luftskifte.
- Drukning: dybt vand er farligt for en dårlig svømmer.

Søg en dyrlæge med forstand på padder, hvis frøen holder op med at æde, taber sig tydeligt eller har sår på huden. Hold nyindkøbte dyr i karantæne, før de sættes sammen med andre.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.